

CK.ZUZ.070.258.2026.IM

Szanowni Państwo,

Użytkownicy wód, zakłady posiadające pozwolenia wodnoprawne, organy samorządu terytorialnego oraz urzędy administracji publicznej na terenie działania Zarządu Zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Katowicach.

Dotyczy: bezwzględnego zapewnienia przepływu nienaruszalnego oraz monitorowania sytuacji hydrologicznej.

Sytuacja w naszych rzekach jest obecnie bardzo ryzykowna. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Katowicach, jako organ ustawowo odpowiedzialny za kształtowanie oraz ochronę zasobów wodnych, z najwyższym zaniepokojeniem i zaniepokojeniem obserwuje postępujące, krytyczne obniżenie poziomu wód w ciekach naturalnych. Od dłuższego czasu odnotowujemy potężne upały oraz rażący, strukturalny brak normalnych, spokojnych opadów deszczu, które mogłyby zasilić warstwy wodonośne i ustabilizować sytuację w korytach rzecznych. Występujące od czasu do czasu nieliczne, gwałtowne opady nawalne mają charakter krótkotrwały i destrukcyjny – woda z nich błyskawicznie spływa po wysuszonej powierzchni gruntu, nie wsiąka w ziemię i w żaden sposób nie odbudowuje zasobów rzek. W efekcie w korytach rzecznych na całym obszarze działania tutejszego Zarządu Zlewni mamy do czynienia z tzw. niżówką hydrologiczną, czyli skrajnym deficytem wody powierzchniowej.

Jako urzędnicy i obywatele odpowiedzialni za stan środowiska naturalnego czujemy ogromne zaniepokojenie i głęboki sprzeciw wobec zastanej rzeczywistości. Pomimo tak wysokiego i jawnego ryzyka hydrologicznego, wiele zakładów przemysłowych, właścicieli urządzeń wodnych czy młynówek kontynuuje rutynowy pobór wody w ilościach bliskich 100% możliwości technicznych lub maksymalnych limitów określonych w pozwoleniach. W warunkach tak drastycznej suszy takie działanie doprowadza do sytuacji, w której w naturalnych rzekach nie zostaje prawie nic. Woda w korytach jest tak płytka, że nagrzewa się w sposób gwałtowny i nienaturalny. W tak wysokich temperaturach drastycznie spada poziom rozpuszczonego w wodzie tlenu, co wywołuje zjawisko przyduszy. Efekt tego procederu jest zatrważający – ryby duszą się, cierpią i masowo padają na naszych oczach w wysychających ciekach.

Tutejszy organ z wielkim żalem, ale i pełną solidarnością patrzy na dramat środowiska wędkarzy oraz legalnych użytkowników rybackich. To właśnie wędkarze i lokalne koła Polskiego Związku Wędkarskiego od wielu lat, w ramach czynu społecznego, za własne prywatne pieniądze i poprzez ciężką, wielogodzinną pracę, zarybiają te rzeki, chronią je przed kłusownictwem i dbają o nienaganny stan ekosystemów. Dzisiaj Ci ludzie stoją nad brzegami rzek z kompletną bezradnością, patrząc z głębokim bólem serca, jak owoce ich wieloletniego trudu, pasji i poświęcenia umierają w wysuszonym mule z powodu egoistycznego poboru wody do celów stricte komercyjnych. Brak empatii i brak natychmiastowej reakcji ze strony podmiotów gospodarczych na zamieranie życia biologicznego w rzekach zmusza organ do podjęcia najbardziej radykalnych kroków prawnych.

W tym miejscu pragniemy wyjaśnić w sposób niezwykle prosty, a zarazem stanowczy podstawowe mechanizmy prawne: przepływ nienaruszalny to nic innego jak minimalna ilość wody, która MUSI zawsze zostać w rzece, żeby ryby i inne stworzenia mogły w niej po prostu przeżyć. Rzeką to nie jest prywatny rurociąg ani własność zakładu produkcyjnego, z którego można wyciągnąć wszystko do zera w imię zysku. Jeśli Państwa pozwolenie wodnoprawne mówi, że możecie pobierać wodę, to zostało ono wydane pod jednym, kluczowym warunkiem: w rzece musi zostać nienaruszona część wody dla przyrody! Jeżeli rzeka wysycha, Państwa ustawowym i moralnym obowiązkiem jest natychmiastowe zmniejszenie poboru lub całkowite jego zatrzymanie do czasu poprawy sytuacji hydrologicznej.

Wiele osób i przedsiębiorców błędnie myśli, że Wody Polskie nie posiadają narzędzi dyscyplinujących, albo że zapowiadane sankcje to tylko puste groźby urzędowe. Informujemy i przypominamy konkretne

przepisy prawa oraz wyroki sądów, którymi tutejszy organ będzie się od dnia dzisiejszego bezwzględnie posługiwać w stosunku do każdego naruszcyciela:

1. Art. 415 ustawy Prawo wodne jasno mówi, że jeśli urządzenie wodne niszczy środowisko, doprowadza do pogorszenia stanu wód albo nie realizuje obowiązków wobec użytkowników rybackich i ryb, Wody Polskie mogą cofnąć lub ograniczyć pozwolenie wodnoprawne NATYCHMIAST i BEZ ŻADNEGO ODSZKODOWANIA.
2. Art. 476 i Art. 478 Prawa wodnego stanowią, iż korzystanie z wody niezgodnie z warunkami pozwolenia wodnoprawnego, nienależyte utrzymanie urządzeń wodnych (np. jazów, zasuw) czy niszczenie brzegów i koryta rzeki nie jest zwykłym, nieznaczającym uchybieniem. To są czyny zabronione, za które grożą olbrzymie, idące w dziesiątki tysięcy złotych administracyjne kary grzywny, a w rażących przypadkach nawet kara aresztu.
3. Ugruntowane orzecznictwo polskich sądów (w tym Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wojewódzkich sądów administracyjnych) wielokrotnie potwierdzało w wyrokach, że ochrona środowiska, zachowanie równowagi biologicznej oraz życie ryb są wartościami nadrzędnymi i mają bezwzględne pierwszeństwo przed prywatnym i biznesowym interesem przedsiębiorcy. Sądy wprost wskazują, że przedsiębiorca, który poprzez nadmierny pobór doprowadza do wysuszenia rzeki i śnięcia ryb, działa w warunkach rażącego naruszenia prawa i musi ponieść pełną odpowiedzialność finansową oraz karną.

Mając na uwadze powyższe, działając w trybie nadzwyczajnym, wzywam wszystkie Urzędy Gmin, Miast oraz Starostwa Powiatowe do niezwłocznego zawieszenia niniejszego pisma w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz na tablicach ogłoszeń podległych jednostek oraz zewnętrznych gablotach informacyjnych lub tablicach ogłoszeniowych. Działanie to podejmujemy celowo, aby wędkarze, lokalni mieszkańcy oraz organizacje ekologiczne dokładnie znali swoje prawa oraz obowiązki użytkowników wód.

Jednocześnie informuję, że Pracownicy Nadzorów Wodnych podległych Zarządowi Zlewni w Katowicach będą prowadzić kontrole terenowe. Będziemy bez zapowiedzi sprawdzać każdy jaz, każdą zasuwę, każdą młynówkę i każde ujęcie wody. Jeśli w trakcie kontroli ustalimy nielegalny pobór, duszenie ryb lub uniemożliwianie przepływu nienaruszalnego, sprawa z urzędu zostanie skierowana do właściwej miejscowo prokuratury, a procedura cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego zostanie uruchomiona tego samego dnia.

Sprawę należy traktować jako priorytetową i nadzwyczajną.

Łączę wyrazy szacunku

Abdullah Othman
Dyrektor Zarządu Zlewni w Katowicach
/Podpisano elektronicznie/